

ELŐSZÓ

0. A *Szemiotikai szövegtan* jelen kötetét a multimediális kommunikátumok aspektusai szemiotikai textológiai megközelítésének szenteljük. Ilyen tematikájú könyv magyar nyelven eddig nemigen jelent meg. Ezért reméljük, hogy kötetünk hozzájárul(hat) egyrészt a humán kommunikáció vizsgálati szempontjainak kiszélesítéséhez, illetőleg egy, a humán kommunikáció tanulmányozásának általános elméleti keretétül szolgálni tudó modell részletesebb kidolgozásához, másrészt más, adekvát megvilágításba helyez(het)i a „dominánsan verbális humán kommunikáció” kifejezéssel jelölt és tárgyalt korábbi tematikákat is. — A tanulmányok egy része előadásra, illetőleg megvitatásra került a Multimediális Textológiai Műhely találkozóin. (A szóban forgó találkozókön elhangzott többi tanulmányt a *Szemiotikai szövegtan* későbbi köteteiben közöljük.)

1. A kötet *Tanulmányok* című részének első szektora hét tanulmányt tartalmaz. KASS JÁNOSÉ a szerző könyvillusztrációval kapcsolatos gondolataiba és tevékenységébe nyújt betekintést, szemléltetésül *A kékszakállu herceg vára* grafikai változatát és Faludy György *Börtönversek* című kötetének illusztrációit véve alapul. NAGY L. JÁNOS tanulmánya Weöres Sándor *Kézírásos könyve* verbális—grafikai együtteseire fűz megjegyzéseket. VASS LÁSZLÓÉ Marianna D. Birnbaum *Esterházy-kalauz* című könyvéből vett reprezentatív lapok segítségével a korszerű nyomdatechnikai eszközök, tipográfiai eljárások által létrehozott szövegek fizikai szemiotikai és nyelvi szemiotikai aspektusának néhány sajátosságára világít rá. NYÉKI LAJOS egy szöveg zenei megszólaltatásának fő kérdéseit, a verbális és a zenei elemek kapcsolatát kutatja Balázs—Bartók *Kékszakállújának* elemzésével. KÖNCZEI CSILLA tanulmánya egyrészt a tánc kutatás általános fogalmi keretének bevezetésére tesz kísérletet, másrészt az antropológiai szemléletű tánc kutatással kapcsolatos kérdéseket taglal. BALÁZS GÉZA tanulmányában a tetoválás és a tetovált szövegek magyar néprajzi kutatásának aspektusait mutatja be. R. MOLNÁR EMMA tanulmányának tárgya a nonverbális jelek kutatásának rövid áttekintése, illetőleg azok verbális kódjainak vizsgálata szépirodalmi példaanyagon.

A *Tanulmányok* második szektorában PETŐFI S. JÁNOS és MARCELLO LA MATINA tanulmányát találja az olvasó, amely egy általános szemiotikai textológia centrális aspektusait tárgyalja, gazdag szemléltető példaanyag kommentálásával. E tanulmányt egy rövid vitaösszefoglaló is követi.

Végül a *Tanulmányok* rész harmadik szektora egyrészt ALMÁSI ÉVA tanulmányát tartalmazza, mely képversek kreatív-produktív megközelítéséhez nyújt adalékokat, Nagy László *Árvácska sírverse* című költeménye (nem képversként megadott szövegének) és Pusztai Sándor *Tanács* című verse felhasználásával, másrészt BENKES ZSUZSÁÉ, ami egy illusztrált szöveg (Collodi *Pinokkió* 6. fejezet) kreatív-produktív megközelítésének néhány kérdését tárgyalja.

2. Az *Áttekintések, recenziók* című rész egyrészt PETŐFI S. JÁNOS visszatekintő jellegű írását, másrészt a multimedialis kommunikátumok különféle kérdéseit vizsgáló, főként idegen nyelvű művek ismertetését tartalmazza. Ezek az ismertetések (hasonlóan az előző kötetekéhez) elsődlegesen informatív jellegűek.

3. A *Bibliográfiák, repertóriumok* részben a multimedialis kommunikátumok elemzésével foglalkozó, elsősorban idegen nyelvű művekről nyújtunk tájékoztatót.

4. A *Miscellanea* részben a Multimedialis Textológiai Műhely harmadik konferenciájáról számolunk be.

A kötetet (a harmadik és a negyedik rész kivételével) tárgymutatóval és névmutatóval is elláttuk.

Szeged, 1994. június 30.

P. S. J.

B. I.

V. L.